

ACC. N:R M. 15970:1-5.

Landskap: *Dalsland* Upptecknare: *Anders Larsson, Högsätter*
Härad: *Valbo* Berättare: " " "
Socken: *Rännelanda* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1963* Född år *1890* i *Rännelanda*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Skogskötsel (enskilda skogar) s. 1-5.

LUF 122

21/8-63

Skriv endast på denna sida.

Skogsskötsel.

I Rännelanda socken ha de flesta rågarna rätt små skogsarealer omkr 10 ha. Dock finnes några i den västra delen av socknen som har betydligt större skogsarealer. Skötseln har dock tillgätt lika.

På 1800-talet hade man dock inte mycket intresse för skogen, man högg det man behövde och skogen fick skita sig själv. Men det var ett fördärligt att man betade skogsmarken. De plantor som kommo upp av självväxt blevo därför uppätta av betesdjuren och mycken skogsmark var besvärt med ljung och andra onyttiga växter.

På den tiden behövde man mycket virke till inhägnader och man högg sådant så mycket som fanns. Mestadels blev det omogen skog som blev överkad hos dem som hade mindre skogsarealer. På de större arealerna däremot behövde man inte ta till omogen och där blev därför skogstillgången bättre.

Folj 122

Det var betydande mycket skog som åtgick till
hågnader. Dessutom behövdes skog för byggnader.
Och det fanns även möjligheter att kunna sälja skog, så
skogshitseln borde ha varit bättre.

Småningom började man inse skogens värde och
från början av 1900-talet har bedrivits en planmässig
skogshitsel. Användning till hågnadsvirke upphörde helt
genom att taggträden kom till användning. Priserna på
virke blev också bättre och efterfrågan ökades.

Utt från 1900-talets början har skogsodling bedrivits
Under de första årtiondena gjordes detta mestadels med
frösådd. Initiativet här till kom nog från skogsvårdsstyrelsen
Men markägarna förstod nyttan av odlingen och dessa var
särskilt intresserade. Frö fick man från styrelsen och en
plantör för tillsyn av arbetet var med och harkor fick man
lämna. Det var gott om billig arbetskraft. På senare tid
har man dock övergått till plantering i stället för sådd.
Man använder härvid mest 4-åriga plantor av gran

och 2-åriga av tall. Man anser det vara säkrare att de skall reda sig vid plantering och dessutom sparas mycket frö härigenom. Det ställer sig nämligen ganska dyrt att uppsamlas kattan för skogsfrö.

Här odlar man helst gran på alla marker som äro lämpliga därfor. På bergiga marker vill man dock helst plantera tall. Andra trädslag har inte nämnvärt planterats här.

Alla kalhyggen har som regel blivit planterade. Dessutom har under de senare decennierna betydande arealer gamla kalmarker blivit skogsbevuxna. Numera förekommer inte att man betar skogsmark och därfor få planterna vara i fred för husdjuren. Men många planter krävas och dö av uppsvävande gräs.

Ingående avverkning. För länge sedan gjordes ingen utstämpling för huggning utan man högg de träd som man behövde. Inte heller vid försäljning försaken sak hannig hjälp utan man tog det man ville. Under de senare 40-50 åren.

har man dock småningom vant sig vid att hugga med järntänd.
att skära skogen och hugga endast det som är moget och
sådant som behöves komma bort för att de andra träden
skola kunna bli utvecklade. Först började man anlita
stämpling av skogsvårdsstyrelsen vid försäljningarna och efter
hand blev det vanligt att anlita såkunnade äro vid
huggning för eget behov. De skogägare som har insikt
i skogskötsel kan dock fortfarande stämpla själva då
det gäller det egna behovet. Numera vil dock ingen hugga
sådant som skadar skogen eller åstad kommer för minskat utbyte.

Skogsbruket här i orten beskrives i samband med
jordbruk. På sommaren gör man visserligen nödlig plantering
men under vintern sker avverknigen. För avsalu är det i
huvudsakligen timmer och massaved man avverkau. I de
flesta fall sköter skogägaren om avverknigen och fram-
körningen till bilväg. Där sker mätning av mätare-
föreningen varefter köparen tar hand om virket för
vidare transport till såg eller massafabrik.

För det egna behovet hugges man det som är lämpligt av gallring och röjningsvirke till brännved. Ibland hugges också virke för byggnads och reparationsändamål vilket sägas vid något mindre sågverk i orten.

Huggningen har ursprungligen tingat så att man med såg som drivits av två man sågat av trädet nära roten sedan man först huggit ett spår med yxa på den sida man ville trädet skulle falla. Trädet kvistades sedan med yxa och kopades med såg. I början av 1940-talet började man dock att använda motorsågar här i orten. Dessa har blivit mer och mer utbredda och numera sker all sågning i skogen med motorsåg. Detta underlättar huggningen betydligt för det var först sågningen som var det tyngsta och mesta arbetet. Lunningen av virket som tidigare alltid har utförts med häst kan man nu i vissa fall, där terrängen är lämplig, utföra med traktor. Men sker dock fortfarande framförningen till bilväg med häst emedan terrängen här mest är mycket ojämn.